

Australian Government

Department of Health

VICTORIA ACIE YEN Ë RÛT NË DHUK Ë NHOM EMEN DE TUAANY Ë COVID-19: Chief Medical Officer

Ƴok aci döŋ abën ka Ƴo diëer në biäk de tuaany de COVID-19 në lo de aƳeer Victoria ku bëc ë wuök ë röt ë këm ke kóc ë baai.

Ke Acting Chief Medical Officer ë baai, ku Chair of the Australian Health Protection Principal Committee (AHPPC) nõŋiic Chief Health Officers ke state ku territory abën, Ƴen aya luëel ke cïn riöcc ë röl lon ye akuma de Commonwealth köcc kekë looi akuma de kóc ë Victoria bi kãm cuop roor. Ƴok agëk ke Ƴook ye mat akölköl ku köcc ku arët kekë kë looi Victoria.

Dhuk ë nhom de kóc ë Victoria— cï mätic kuer ajuieer ë them cï tek nhom ë diäk, kuënycök, wëk ë röt, mat kekë mec ë rötwei tënë kóc kök ku gël ë cäth—yen ee kuer locep ye Ƴok cuk lööm bi looi baai abën. Ku, nyic Ƴok abën, yen alui. Yen ee wët, thöŋjë kekë kuat ë pandö, Australia aci luui arët në tuaany kuany baai yic kãn. Baai abën, kuer da ee buk looi ke rilic, döc lo — ku yen ekë looi ëmen tënë kë looi tēnõŋ kóc ë Victoria.

Thëël piny ë tuaany cït kë looi röt Victoria aƳe nyic lon lëu biik ke tuöl, te cök Ƴok ke Ƴa Ƴöŋth duõŋ biik röt Ƴa looi. Ke Ƴa epidemiologist nõŋ run ke 30 de nyic ë pinyinhom abën tueny ë röt wuöck nõŋiic HIV/AIDS, TB ku ajuërnhom, anyiee lo cï röm kekë tuaany dït ë röt wuöck. Tuaany de COVID-19 aköör rieel ë puöu thin kor bi röt jöt, ku alëu bi dac bek aƳeer arët, ke yen Ƴok aköör buk Ƴo cök looc ku lëëu në dhuk ë nhom da yic. Ku buk tö Ƴok cï röt juiir abën.

Lon bi yen naŋ lo ë tuaany aƳeer ë kuat ë thää lö thää aci mat në ajuieer den ë dhuk ë nhom ee dhaman kãn abën. Ke yen Ƴok anyic kë köör bi looi. Ƴok anyic Ƴän tö kóc juëc cï tuany Melbourne ke thïn ku të köör Ƴok bi Ƴok riëlda cök nyin thïn. Yen anõŋ athëmdit looi röt ëmen. Kë yen looi ee bi tek ë röt piny ë tuaany bi dac teemköu të lëu yen röt bi tekpiny ë tuaany cök akääc. Yen ekë cï kóc ë Tasmania tiam thïn ë luoi në loõŋ cuëec tueŋ ë state (wuläyia) den yic. Ku yen ee kë looi akutnhom de kóc ë Victoria ëmen.

Luui de ajuieer ë North West Tasmania model në Ƴän peen anõŋ ka dhal kóc kua kuer yen cï lööm në Victoria atuööm keye ku lenyip. Yen agöör ë piöc ëtë ye këŋ piir thïn. Yen aci tääu në akuën de lëk cï kuöt täntök ë thää ye yic ku lon puoth ë pialgup de juääc, kua yen abi piir gël ku kony.

Australian Government

Department of Health

Akën nyin mäǟr nē kajuēc puōth cī looi. Yen acī dō̄ŋ ke yic cīnic ateer lbn cī Australia – ke cī ŷen kaŋ lueel wēnthēer- luui arēt tēnē tuaany kuany baai yic kån ku Victoria anō̄ŋ bak nē tiēm kēnē yic. Alēec tēnē ajuieer puōth lōcar de gēl ē nyin de thīn ku riel ē lēu luoi cī tāāu piny nē akīm nyic wal ku tueny ku bāny muk thiēeth nē Commonwealth yic abēn, matic kekē ajuieer ē luoi atōk de kōc ē Australia ku gēm ē rōt thīn, ŷok acī lēu nē thōō̄ŋ ē nhom de tuaany ē coronavirus baai abēn. Dīt de thēēl piny ē tuaany tēnē kōc ē Victoria aŋot ē kor arēt tē thōō̄ŋ ē yen kekē thēēl piny ē tuaany pinynhom abēn, kua ŷok akō̄r lō, ku nō̄ŋ, dac luui bī tekpiny dō̄ gēl.

Ke gēl ē cāth cī dhuk ē tēēu piny ēen, ŷen ē kōc ē Victoria thiēec bīk rēer kake lirpuō̄th. Ku bīk ya mēkthuul tēnē adōc ken ē ka nhīar kē, kē nhīer state den ku kē nhīer panden. Luō̄ci apuōth de gēl ē cāth kån atō nē kōc ā baai yēth bīk ka ye kō̄r ē pialgup ē juāac kuanycōk. ŷok aŋō̄th kē looi yīn.

Thēēl piny ē tuaany puōc rōt looi kån acie kēreec ē kōc ē Victoria. ee kēreec ē baai abēn. Ee kēreec ē raan abēn. Kuō̄ny acī gam nē Commonwealth ku states ku territories kōk – kōc juēc ē luoi yīlac ku kōc ē luoi kōk gēm kuō̄ny ē them, kuēny ē cōk ku luoi atōk kekē juāac . ŷen acī puōu miēt arēt, – ku ŷen alēu nē luēl, acīn gāi ē guōp – nē tē cī baai dhuk ē nhom bī tuaany welpiny ku tō kō nhīal. Ke thiekic, ke ŷok cī londīt thōl ē luoi kekē kōc ē baai ke cien̄cien̄ juēc tō, ŷok aber riel dēn ēkē looi yic buk looi bī wēl ye yīth ya lō tēnē bak ē Melbourne nō̄ŋic kōc ē cien̄cien̄ juēc tō.

ŷen kōc ē Victoria abēn bīk nyic lōc ye ŷen ku kōc ciēk luui ŷok nē AHPPC – kōc ē baai de luoi ē pialgup ku nyickē wal ku tueny kek nyuuth Australia tēnē dhuk ē nhom ē tuaany de COVID-19 jō̄k ē gōl de, kek atō kekē yīn nē kuer ēkē looi yic abēn– keye, ŷen aya gam, kōc kuk ē baai Australia atō aya. ŷok atō ee kānic atōk ku ŷok abī lō aŷeer thīn atōk. Kån ee kē looi baai. Yen akōlkōl ee kēnē looi baai. welpiny de tuaany yen abī kōc ē Victoria gēl, yen abī ŷook gēl abēn.

Professor Paul Kelly,

Acting Chief Medical Officer